

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
Égész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Megyebizottsági tagválasztások.

Zombor, december 5.

Bács-Bodrog vármegye közönségének egyeteme — csekély töredék kivételével — csendes és zavaros időben mindig megőrizte a lelki nyugalomnak azt a mértékét, mely elengedhetetlen a helyzet tárgyilagos megítéléséhez és az adott helyzetben helyes állásfoglaláshoz.

Mikor az obstrukció magasra csapó hullámai eltemették a régi szabadelvű pártot és felemelték az obstruálásban fegyverbarátságra lépett ellenzéki pártokat; mikor törvényhatóságok és egyesek a látszat hatása alatt annyira megtévedtek ítéletükben, hogy halottnak hitték a félreállót s örök életre hivatoltak a feltörekvőt: vármegyénk közönsége rendíthetetlenül kitarított a félreállók mellett s nem hódolt meg az országgal a feltörekvők előtt, mert tudta, hogy az önkényes félreállításban erő és belátás, a szertelen előretörtetésben e két tulajdonságnak fogyatékossága nyilvánul.

Hiába volt a vármegyének függetlenségi főispánja, a vármegye közönsége nem tántorodott el régi politikai eszméjétől. Ha megyebizottsági tagokat kellett választania, tulnyomó többségben olyanokat választott, akik vele egy politikai hiten voltak; ha tisztí állásokat kellett betöltenie, bizalma olyanok felé

fordult, kiknek politikai hitvallása egy volt az övével.

Ereje és józansága tudatában ügyet sem vetett a csufondárosságra, mellyel a hatalomban ülő ellenzék részéről napnap után illették, mert tudta, hogy az ő hatalmuk mulandó pünkösdi királyság, s csakhamar eljön az idő, mikor a nemzet kiábrándul a jelszavak kápráztató, de meddő színjátékából s újra azok kezébe adja sorsa intézését, akik nem csillogó aranyfüsttel a hiúságával hizelegnek, hanem verejtékes, küzdelmes munkában a javát munkálják.

A idők folyása hamarosan igazolta a vármegye álláspontját. A koalíció politikája, mely az erő kérdéseit erő nélkül akarta megoldani, csődbe jutott s az általános képviselőválasztáskor a nemzet a munka politikájának zászlaját segítette diadalra.

A munka kormánya még csak rövid ideje vezeti az ország ügyeit, de már is számottevő eredményre hivatkozhatik, pl. hogy többet ne említsünk, a polgári perrendtartás megalkotásában és a készfizetést biztosító bankegyezményben. Csak természetes ily körülmények között, ha politikája a nemzet szentesítő ítélete után hódít a törvényhatóságokban is s még természetesebb, ha Bács-Bodrog vármegye, mely ezt a politikát követte akkor is, mikor a nemzet elfordult tőle, a politikának ki-

próbált hivatást választja be a törvényhatósági bizottságba.

Most harmadikán voltak a megyebizottsági tagválasztások s az eredmény a munkapártra: győzelem ugyszólván az egész vonalon. Százharminchét bizottsági tag közül — tizenháromról lapunk zártáig még nem kaptunk értesítést — 112 munkapárti, 18 függetlenségi, 4 néppárti és 3 nemzetiségi.

A munka politikájának e fényes győzelme, mit a vármegyei bizottsági tagválasztásokon aratott, bizonyosan lelkesítőleg fog hatni a városi munkapártra is s e politikának már is látható eredményei bizonyára vissza fogják hódítani azoknak lelkét is, kiket csak az ellenzéki kápráztatás és terror tántorított el.

Ha a párt lelkesen száll a harcba s lelkesedésével a választók lelkéről leoldja a terror bilincseit: akkor a vármegye fényes győzelmére a székhely diadala fogja feltenni a koronát.

* * *

A vármegyei bizottsági tagválasztások részletes eredményét a következőkben adjuk:

Óbese: Raisli Pál m. p., dr. Galambos Pál 67-es, Vojnits István m. p., dr. Vojnovits Vladán m. p., Martinovits Pál m. p.

Újszivác: Eimann Károly m. p.

Szend: dr. Willmann Mátyás m. p.

Karácsonyi ajándéknak

megfelelő és legolcsóbb

megbízható bevásárlási

forrás!

ÓRA, ÉKSZER ÉS

ARANYÁRUK

Órajavítások,
ékszerátalakítások

Jól és olcsón, tört aranyat becserelek. — Vidékre választékot küldök.

Ugyanitt tárgyak 1 koronától feljebb vannak.

! Keszler Dezső,

— órás és ékszerésznel, —
ZOMBOR, főutca 4. szám,
FREY-féle ház. 100-68

Divatos
brilliánsárak, dísz-
tárgyak, evőeszközök
valódi és chinaczüstből.

!! Menyasszonyi ajándékok. !!

Sztapár: Michailovits Kornél m. p., Mily Szvetozár m. p.
Hódság: dr. Trischler Aladár m. p., Fuchs József m. p.
Katymár: Vojnits István m. p.
Kunbaja: Szutrély Lipót m. p.
Bácsalmás: Koller Oszkár m. p., Grünfelder János m. p.
Mélykut: Alföldy Géza m. p.
Jánoshalma: Klanszky Ferenc m. p., Komáromi Gergely m. p.
Bajmok: Lichtneckert József m. p., Beslits Tádé m. p.
Madaras: Vinkó János m. p.
Kula: dr. Ormay Kálmán m. p., Kanyó József m. p.
Bácsfeketehegy: Scherer János m. p.
Palánka: báró Gromon Dezső m. p., Hondl Imre m. p.
Ópalánka: Bikár György m. p.
Dunacséb: Szalay Dezső m. p.
Dunabökény: Diksz Lajos m. p.
Bácsujlak: Hirman Máté m. p.
Bácsóváros: Nikolits Aurél m. p.
Ószivac: Zsupánszki Lyubó m. p., Raits Milos m. p.
Kerény: Tárczay Dezső m. p.
Titel: Szemző János m. p.
Káty: Szaich Gyula m. p.
Felsőkahol: Veszelinovits Milán m. p.
Sajkászentiván: Szalay Frigyes m. p.
Mozsor: Lallosevits Sztefica m. p.
Bezdán: Bosnyák János 48-as, Tavasi Lajos 48-as.
Bácszentiván: Szalay Zsigmond m. p.
Magyarokanizsa: Laczkovits Károly m. p., Popovits György m. p., Apró János 48-as, Bosznai Gyula 48-as.
Kiszács: Vucserics Jován nemz.
Petróc: Labáth András nemz., Kubányi Gyula nemz.
Piros: Zsigmond Gyula m. p.
Ofutak: Nikolits Izidor m. p.
Okér: Ott Fülöp m. p.
Ufutak: Mihálovits Sándor m. p.
Ujsóvé: Hartmann Pál m. p., Mirkovits Lyubomir m. p.
Temerin: Vermes Vince m. p., Fischer Nándor m. p., Bujdosó Pál m. p.
Urszentiván: Rockenstein Nándor m. p.
Tisztaistvánfalva: Lenhart János m. p.
Nemesmilitics: Tárczay Dezső m. p., Waisz György m. p.
Zenta: dr. Mikosevits Kanut m. p., Kikircs János 48-as, Mester Andor 48-as, Kiss Dezső 48-as, Orbán Károly 48-as, Surányi György 48-as, Csóti János 48-as.
Bács: Tripolszky Béla m. p.
Bácskeresztur: Arnold Sándor m. p., ifj. Sinkó Mihály m. p.
Kucora: Jánoki Ákos m. p.
Cservenka: Borovszky Ferenc m. p., Fuchs Vilmos m. p.
Torzsa: Walter Lajos m. p., Schmidt Péter m. p.
Szilbács: Zarándy Zoltán m. p.
Bulkeszi: Rapp Fülöp m. p.
Szépliget: Steuer György népp.
Boróc: Walter Mátyás népp., Wagner Vilmos népp.
Péterrève: dr. Sztarcseviss Jenő m. p., Pecze Imre m. p.
Bácsföldvár: Lovász István m. p., Markov Mita m. p.
Turja: Medurits János m. p.
Szenttamás: Dungserszky Nesztor m. p., Ivanits Izidor m. p., Manojlovits Sándor m. p., Kovács Ferenc huszka 48-as.

Topolya: Császár Péter m. p., Kiss Imre János m. p.
Boldogasszonyfalva: Vukov Jakab m. p.
Csurvog: Zákó Milán m. p., Berits Boriszláv m. p.
Sajkásgyörgye: dr. Földes Simon m. p.
Zsablya: dr. Mikosevits Kanut m. p.
Apatin: Dombovits Ignác m. p., dr. Zsubory József m. p., Bayer Péter m. p., Piukovits Imre m. p.
Overbász: Kiss Gyula m. p.
Vepröd: dr. Faller Lajos m. p.
Csonoplya: Patacsich Dániel m. p., Piler Ferenc m. p., Danninger Boldizsár m. p.
Gombos: Nagy Aladár m. p.
Gádor: Höger Márton m. p.
Mohol: Mátits Szlobodán m. p., Jovánovits Lázár m. p., Nemeth Antal 48-as.
Ada: Aradszky Ulászló m. p., Czabafy Imre 48-as, Török Máté 48-as, Vasek József 48-as.
Órszállás: Neszmírák Mátyás m. p., dr. Heller Ármín m. p.
Bácsordas: Hermann János m. p.
Paripás: Bartl Gyula m. p.
Pincéd: Szemző Károly m. p., Lovassy Ödön m. p.
Szentfűlöp: dr. Pertschy Ferenc m. p.
Militics: Schuy Jakab népp.
Doroszló: Kocsis Imre 48-as.
Monostorszeg: Tessényi Oszkár m. p.
Gara: Pencz Ádám m. p., Éberhardt István m. p.
Vaskut: Krasztl Ferenc m. p.
Regőce: Matheis János m. p.
Bácsborsód: Markowith Béla m. p.
Bicsbokod: Schweipert Tamás m. p.
Csátalja: Reihardt Márton m. p., Szloboda Antal 48-as.
Herecszántó: Drégely Antal m. p.
Nagybaracska: Nemeth Imre 48-as.
Csávoly: Mehrling József ifj. 48-as.

Zombor város fejlesztése.

(Tanulmány.)

Irtá: **SZABÓ LASZLÓ**, városi főmérnök.

XIV.

Színház.

Minden nagyobb város kulturális és társadalmi életében elengedhetetlen követelmény, hogy legalább az év egy részében szívet és lelket nemesítő és gyönyörködtető, néha szórakoztató színművészetben legyen része.

Ez csak akkor biztosítható, ha a színi előadások megtartására állandó hajlékról gondoskodva van.

Az állandó hajléknak a következő fő kellékekkel kell bírnia:

1. Kielégítse a tűzbiztonság követelményeit.

2. Elegendő számu, kényelmes ülőhellyel bírjon, hogy a közönség minden rétege vagyoni viszonyainak megfelelő helyhez juthasson, másrészt pedig az elegendő nagy befogadási képesség folytán alkalmas legyen a közönség igényeit kielégítő, nagyobb színvonalon álló színtársulat eltartására.

A színház kérdésével már hosszabb idő óta foglalkozom, részletes tanulmányokban kimutattam, hogy a mostani színházunk sem az egyik, sem a másik követelménynek meg nem felel, ezeken felül is annyi hiányossága van, hogy a bajon segíteni semmiféle átalakítással nem lehet, hanem csakis új színház építésével lehet.

Azóta a köztudatba is átment, a nagyközönség és különösen a színház látogatói előtt teljesen ismeretesek színházunk hiányosságai, nem tartom tehát szükségesnek, hogy ezeket itt újból részletesen előadjam annál kevésbbé, mivel a törvényhatósági bizottság tagjai, helyi lapok útján pedig a nagyközönség is tudomást szerzett a tanulmányaimban foglaltakról s hiszem, hogy az új színház szükségességének kérdése elegendőképp tisztázva van.

Most tehát csak a megoldás módozataival kívánok foglalkozni.

Mindenekelőtt a színház elhelyezésének kérdésével kell tisztában lennünk.

Kétségteljesen, hogy tűzbiztonsági szempontból a legmegfelelőbb a szabad téren teljesen önállóan elhelyezett színház, noha az újabb időben is vannak példák, hogy a színházak más épületekkel, rendszerint vendéglőkkel, szállodákkal, vigadókkal kapcsolatosan építettek, de természetesen azért az ily színházak is minden oldalról tűzbiztos folyosókkal, közlekedő helyekkel és szabadba nyíló kijáratokkal el vannak látva.

Bizonyos tekintetben előnyös is ez a kapcsolat a jövedelmezőség és a kapcsolt részek látogatottsága szempontjából, okvetlenül szükségesnek azonban még sem tartom, mind a kettő szépen fennállhat, boldogulhat önmagában is.

E tekintetben mindenesetre a helyi viszonyok, az alkalmas telek beszerzésének lehetősége és a várható jövedelemmel arányban álló építési költség lehetnek irányadók.

A színháznak minden esetben a központban, vagy annak közelében kell lennie s nem szabad figyelmen kívül hagyni a város fejlesztési tekinteteket sem.

A színházat akképp, hogy a követelményeknek megfelelően, jelenlegi helyén nem tartom felépíthetőnek még akkor sem, ha a színház fogadó egész telke is felhasználhatná e célra.

Nem tartom pedig alkalmasnak e helyet főleg azért, mivel a színházat itt úgy elhelyezni, hogy az a tűzbiztonsági igények megfelelő kielégítése mellett olyképp érvényesüljön, amint az ily nagyszabású középülettől meg kívánjuk, nem tartom lehetőnek.

Ha pedig elfogadjuk azt, hogy a színháznak más helyre kell kerülnie, akkor ez által már eldöntöttnek mondható az a kérdés is, hogy a színház minden más épülettől független legyen e.

A fennforgó viszonyok mellett és az építési költség szempontjából ugyanis elég nehézség áll fenn már magának a színháznak szükséges telek beszerzésére nézve is, más épülettel való kapcsolatba hozatal esetén pedig ugyszólván leküzdhetetlen akadályok merülnek föl.

A megvalósítás lehetővé, tételé szempontjából természetesen az volna a legelőnyösebb, ha a színházat eddig hasznot nem hajtó közterületen lehetne elhelyezni, csak-hogy sajnos ily közterületekben nem bővelkedünk s alig lehetne másról szó, mint vagy a Deák Ferenc köruton az Erzsébet-körut közelében, vagy az Erzsébet ligetben a színházat elhelyezni.

Mindkét helynek vannak előnyei és hátrányai, amelyeket a különböző felfogásokhoz képest különbözőképp lehet elbírálni.

A Deák Ferenc-köruton történő elhelyezés esetén az épület feltétlenül kitűnően érvényesülne, a Zrínyi-utcától kezdődőleg a jelenleg közepén lévő kocsiutnak a két házior

mellé helyezésével, a középársznak csinos parkozásával, a színház mindenesetre díszes környezetet nyerne, azonkívül igen hatásosan lehetne a színház tengelyvonalában a parkirozott terület közepén esetleg egy szobrot elhelyezni. A színházépület maga az Eötvös-körutól, vagy a Kossuth Lajos-utcától nézve, méltó befejezése lenne a széles körutnak.

Ez ellen az elhelyezés ellen azonban felhozható az a való körülmény, hogy a széles méreteivel imponáló Deák Ferenc-körut a színházépületnél körülbelül 60 méter hosszban megszükkítették s az Erzsébet-körutról nézve, a Deák Ferenc-körut elvesztené jelenlegi érvényesülését.

Az Erzsébet-ligeti elhelyezést csakis akként képzelem el, hogy a színház főhomlokzata a vármegyeház homlokvonalával egy vonalba, vagy annál valamivel hátrább kerülne.

Általános elhelyezési szempontból nem tartanám ezt a megoldást sem egyszerűen elvetendőnek, még azt a kifogást sem találnám elfogadhatónak, hogy a színház itt talán a központon kívül a színházlátogatók nagy többségétől távol esnék, mert hisz a jó közlekedést biztosító aszfaltjárdák és világítás mellett a néhány száz méternyi távolság aligha tartaná vissza a közönséget a színházba járástól.

Azonban ez az elhelyezés az Erzsébet-liget egy jelentékeny részét áldozatul kívánna, amennyiben az új kocsi- és gyalogutak létesítése folytán a parkirozás egy részét megszüntetnt, vagy átalakítani kellene.

Az sem hagyható figyelmen kívül, hogy a karmelita-templom és zárda folytán az épület nem érvényesülhetne eléggé, sőt befolyásolná az érvényesülést a hatalmas vármegyeháza szomszédsága is s ha e tekintetben megfelelő tervezéssel lehetne is segíteni, az a költségek lényeges emelkedésével járna.

A hely eldöntése, mint látható, korántsem könnyű kérdés. A hely megválasztására mindenesetre bizottságot kellene kiküldeni, amely érettség-felügyelet és e téren kiváló szakértők meghallgatása után hozhatná csak meg javaslatát, első sorban letárgyalván az általam javaslatba hozott, vagy a tárgyalások folyamán mások által alkalmasnak talált városi közterületeket, csak azután, ha a színház épületére közterület egyáltalában nem található alkalmasnak, hozná javaslatba megfelelő magántelkek megszerzését.

Az építkezés programjának összeállítása már könnyebb lesz. E tekintetben arra kell vigyázni, hogy a színházi nézőtér elegendő nagy legyen, az ne csak a jelenlegi átlagos szükségletnek, hanem a vonzó előadások alkalmával várható nagyobb közönségnek is megfeleljen és a népesség jövőbeni megnövekedését is figyelembe vegye. Véleményem szerint a színháznak 7—800 néző befogadására szolgálónak kell lennie.

Azonkívül figyelembe kell venni a vidéki városok páholykeretét is. Elegendő számú, mintegy 50 páholy létesítéséről kell gondoskodni, mint később látjuk, már a rentibilitás szempontjából is.

Ily színház építése telek nélkül 400,000 koronára, telekkel együtt 500,000 koronára tehető.

Azon kedvezőbb esetet tételezve föl, hogy városi telek bocsátható a színház rendelkezésére, a felmerülő 400,000 korona építési költségének törlesztése 5%-os alapon évi 20,000 koronát tenne ki.

Ha azonban tekintetbe vesszük, hogy a színház építése esetén a színház jelenleg

telke és épülete a város rendelkezésére visszamarad, akkor annak értékét az építési költségéből levonásba kell hozni, az így visszamaradó épület és telek mindenesetre megér 60,000 koronát s így tulajdonképpen csak 340,000 korona után kell számítani az évi törlesztést, ami 17,000 koronát tesz ki.

Ennek fedezésére szolgálhatna első sorban a páholybérleti jogosultságból befolyó díjak, amelyeket a magyar előadásokra földszinti páholyoknál 60 koronáról 120 koronára, az emeleti páholyoknál 60 koronáról 100 koronára, a szerb előadásokra földszinti páholyoknál 30 koronáról 60 koronára, emeleti páholyoknál 30 koronáról 40 koronára minden nehézség nélkül felemelhetőnek tartom, mivel ezen áldozatot a páholyba járással való kényelem és a ruhatári díjak megtakarítása eléggé ellensúlyozza, valamint az az előny is, hogy színelőadásokon kívül tartott előadások, hangversenyek, műkedvelői előadásokra is fennáll a páholybérlet elővételi jogosultsága.

A földszinti páholyok után javasolt díjak abban lelik indokolásukat, hogy tapasztalat szerint a földszinti páholyok iránt nagyobb a kereslet.

Ezen elővételi jogokból származó jövedelemre teljes bizonyossággal számítani lehet, mert még abban a nem várható esetben is, ha nem lenne valamennyi páholyra jelentkező, biztosítani lehetne a díjakat a város részére akként, hogy ily páholyok után az elővételi díjakat a színigazgató tartoznék megfizetni, aki viszont azt minden megterhelés nélkül magára vállalhatná, mivel azt a rendes napi ár és a bérleti ár közötti különbözetből fedezhetné.

Amennyiben a páholydíjak illetően megállapítása keresztülvihető, az esetben a következő bevételre lehetne számítani:

A) Magyar előadásoknál: 24 földszinti páholy után 2880 kor., 26 emeleti páholy után 2600 kor., összesen 5480 kor.

B) Szerb előadásoknál: 24 földszinti páholy után 1200 kor., 26 emeleti páholy után 1040 kor., összesen 2240 kor.

Minthogy azonban szerb előadások ez idő szerint csak minden második évben tartatnak, ennél fogva az évi bevételhez az utóbbi összegnek csak fele számítható, vagyis 1120 kor., tehát a páholyjogokból befolyó évi biztosított összeg 6600 koronát tenne ki.

Ebből levonásba hozandók a jelenleg befolyó díjak és pedig: magyar előadásoknál 24 páholy 1740 kor., szerb előadásoknál évenként $\frac{1}{2}$ díj á 15 kor. 435 kor., összesen 2175 korona.

Maradna tehát mint több jövedelem az új színház építése esetén 4425 korona.

Továbbá új színház építése esetén a nagyobb befogadóképességből származó jövedelmezőség következtében a színigazgatóknak nem kellene megadni a város által az ingyenes fűtés és világítás által nyújtott támogatást, ami évenként átlag 3000 koronára tehető, úgy hogy a fentebb kimutatott 17,000 koronából már csak 9575 kor. maradna fedezetlenül, ami körülbelül 2% pótdadónak felel meg.

Ez lenne tehát az a maximális megterhelés, amely a várost az új színház megépítéséből kifolyólag terhelné.

Ámde joggal feltételezhető, hogy úgy mint más városok, Zombor városa is megfelelő támogatásra számíthatna színházának létesítése érdekében a kormány részéről is. Legutóbb Kaposvár városa kapott 100,000 korona segélyt színházának létesítéséhez, re-

mélhető tehát, hogy indokolt kérelmünk esetén mi is legalább akkora támogatásban részesülhetnénk.

Továbbá nem tartanám szerénytelennek, ha a város nemcsak a benlakók, hanem az egész vármegye lakosságának kulturális érdekeit előmozdító, az egész vármegye területére kiható kulturális missziót teljesítő színházának létesítése végett Bács-Bodrog vármegye áldozatkészségéhez is folyamodnék, hogy mozgítsa elő a megye közönsége is Zombor város azon törekvését, hogy a színművészetnek oly terjedelmű hajlékot teremthessen, amelyben a vármegye székvárosát gyakran felkereső megyebeli közönség is mindenkor helyhez jutva, alkalmat nyerjen az irodalom újabb termékeivel megismerkedve, néhány kellemes és tanulságos órát eltölteni.

Ha tehát a kormány és a vármegye részéről is elérhető lenne akár egyszersmindenkorra szóló nagyobb adomány, akár pedig bizonyos összegű évi segély, akkor a város megterhelése még a fentebb kimutatottnál is csekélyebb lenne.

Látható tehát, hogy az igényeknek mindenben megfelelő új színház építése korántsem tartozik a képzelődések világába, hanem, hogy az az állam, a vármegye, a társadalom megkívánható hozzájárulásával, a város közönségének erejét nemcsak tud nem haladó, hanem az elérendő eredményhez képest joggal elvárható áldozat készségével, minden nagyobb nehézség nélkül megvalósítható.

A kereskedelmi és polgári iskolák, valamint a színház felépítése lennének tehát azok a legsürgősebb beruházások, amelyek első sorban várnak megvalósításra. Korántsem állítom természetesen, hogy kulturális téren ezeken kívül még más követelmény is felállítható nem lenne, de tekintetbe véve a város sok oldalú súlyos kötelezettségét, egyelőre itt meg kell állni s a jövő feladatává tenni a további fejlesztést.

Napközi Otthon.

A „Napközi Otthon” egyesület vállalkozása páratlanul áll emberbaráti céljainak szolgálatában. Mily készséggel és pontossággal teljesíti feladatát, azt városunkban mindenki tudja. Azt is szükségtelen hangsúlyozni, hogy a napról-napra fokozódó drágaság a legnagyobb sullyal a szegény munkások családjait éri, akik boldogok, ha hetenkint egyszer ehetnek meleg ételt.

Az iskolaköteles gyermekek legszegényebbjei bizony még soha sem voltak annyira rá szorulva az egyesület támogatására, mint lesznek most a következő télen, hogy a helyiség méreteihez mérten megfelelő számban nyerjenek ellátást.

Évente egyszer meglátogatom az Otthon-t az étkezés ideje alatt. Meghatóbb látványt alig lehet elképzelni, mint a sok éhes gyermeknek örömtől ragyogó szemét az étkezés alatt és áhitatos imáját az étkezés után.

Véznán, sápadtan jönnek az Otthonba megnyitáskor s viruló színben pufokon hagyják el bezárása után.

Meglepő eredmény menten érthetővé válik, ha elgondoljuk, hogy pl. 1909. dec. 1-től 1910. április 15-ig összesen 685 adag kenyert és 9103 adag ebédet fogyasztottak el, mint a példás rendben vezetett házi és pénztári könyvelés igazolja.

Meg kell emlékezni, jobban mondván kell lepleznem az alábbi névsorban a

nagyközönség előtt városunk ama jótékony tündereit, kik évek óta rójják az utcát szép és csunya időben egyaránt, hogy az „Otthon”-ban teljesítsék elvállalt felügyelői kötelezettségüket. Naponta más más csoport, anyagi jósággal s keresetlen bájjal sajátkezűleg osztja ki az ételt a kis éhezők tányérába s ezzel megmutatják, hogy nem csak mulatságot tudnak rendezni és élvezni, hanem irgalmaságot is cselekedni minden feltűnés nélkül.

Kívánom, részesüljenek osztatlan elismerésben s ne veszítsék el kedvüket apró halálanságok miatt, mik esetleg itt ott érhetik őket.

Azon kérelmet s reményt fűzöm soraimhoz, hogy a jótékony közönség a kezdet nehézségeivel immár sikeresen megküzdött egyesületnek, ennek az igazán humánus intézménynek, a jövőben is adja meg a kellő anyagi támogatást, kiki tehetsége szerint.

Az idén december 1-én nyílt meg a Napközi Otthon, hogy a nyomort enyhítse és a jótét lelkeknek humánus kötelességérzetük kielégítésére alkalmat nyújtson.

Az Otthon jótékony tünderei ez idő szerint a következő urnők és urleányok: Dr. Alföldy Gedeonné, Bertolino Sándorné, Marosy Ferencné, dr. Huber Józsefné, Tárcay Istvánné, dr. Frank Mihályné, Sztrilich Zsigáné, Bittermann Sándorné, özv. Bittermann Gyuláné, Mihályiné Franzl Etelka, Franzl Mariska, dr. Buják Józsefné, Sztankovits Györgyné, Rittinger Antalné, Szabó Lászlóné, Jovánovits Leona, Eperjesy Béláné, Faragó Jánosné, Kloyber Lajosné, Komáromy Gyuláné, özv. Uriga Lajosné, Kohut Henrikné, Kohut Kálmáné, Wundszám Ida, Popovits Katica, Spanyol Józsefné, Józits Irénke, Matzitz Margit, dr. Németh Arthurné, Szmolenszky Józsefné, Hoffmann Erzsé, Husvéth Gyuláné, özv. Schieb Ernőné, Sztojsits Piroska, Szondy Mátyásné, özv. Deák Andorné, Lánckor Antalné, Krusetz Jánosné, Mayer Mariska, Mátray Zsigáné, özv. Szilávy Elemérné, Szilávy Ilonka, Traub Margit, özv. Barakovits Kálmáné, Falcione Helén, Falcione Margit, Csihás Erzsé, Martin Tivadarné, özv. Decker Pálné, Hévízi Józsefné, Lukácsi Istvánné, özv. Szaitz Emilné, özv. Gallé Ádámné, Trischler Gyuláné, Hável Aranka, Margalits Izabella, Blumenthal Károlyné, Donoszlovits Erika, Krudy Gézané, özv. Karvázy Józsefné, Kollár Margit, Kirchner Madleine, Mayer Riza, Hübner Emy, Lovasy Olga és Mayer Riza urhölgyek. r.

H I R E K .

Overbász ünnepe.

A „Bács-Bodrog vármegyei kisednevelőkör” november hó 19-én tartotta meg alakuló közgyűlését Overbászon. A nagy számban megjelent kisednevelőkön kívül jelen volt a gyűlésen Faragó János megyei kir. tanfelügyelő, Halmos Andor szepesmegyei kir. s. tanfelügyelő és a Magyar Gyermektanulmányozási Társaság képviselőiben Ballai Károly, a Gyermektanulmányozási Múzeum nagytudású titkára. Ezenkívül az ujverbázi gimnázium tanári kara és a polgári leányiskola tanítótestülete, az összes ó- és ujverbázi tanítók és a megye területéről több jeles egyén.

Az alapszabálytervezetet, melyet Takács-Berényi Ilona állított össze, előadta Halmos Andor, amit kevés javítással a gyűlés el is fogadott. Az alapszabályok megvitatása alatt a gyűlést Weress Ilona korelnök vezette.

A tisztikar így alakult meg: elnök Kiss Gyula overbázi jegyző, ügyvivő elnök Takács-Berényi Ilona, titkár Erdész Ernő gimn. tanár, alelnökök Gerentsér Jánosné és Szász Ferenc tanár, jegyzők Schwartz Henrik tanító és Zmekó Margit, könyvtáros Szabó Éva, pénztáros Bózsics Gizella, pénztári ellenőr Dulits Mariska. Diszelnökök: gróf Zichy János kultuszminiszter, Faragó János, dr. Kaeskovich Mihály, Halmos Andor és Ballai Károly. Disztagok: Stepankó Albert és Völgyi Lajos. — A körnek munkairányt Takács-Berényi Ilona adott. Azonkívül, hogy a kör a Kisednevelők Országos Egyesületével szorosán együtt akar működni és minden erejével az Egyesület minden törekvésében részt venni óhaj, felvette a munkarendjébe a többi között a kisednevelés szükségességének általános ismertetését, a fizetésemelést és elfogadta Takács-Berényi Ilona azon indítványait, melylyel a kör a törvényrevízióhoz hozzájárulni fog. Ezek az indítványok: 1. a gyermekvédelem összekapcsolása az óvás- és neveléssel, 2. a magyar nyelvbe való bevezetésre, a magyarisításra tett javaslata. A kör felkérte az indítványozót, valamint Ballai Károlyt, az indítványok további pontos kidolgozására.

„Gyermektanulmány a kiseddévóban” címmel tartott Ballai Károly egy kiválóan érdekes előadást, mely mély tudománnyal és sok ismerettel volt megírva. Szinte érezni lehetett Ballai által a kisednevelők közé vitt gyermektanulmány nagyszerű szerepét a kisednevelésben. Meleg tetszéssel adózott érte a hallgatóság.

Sohasem felejthető szeretetteljes ünnepelésben volt része Halmos Andornak, akit a kör, mint az első országos kiseddévói kiállítás létrehozóját ünnepelte és egy ezüst tollszárat, melyben aranytoll van, adott át neki.

A kör elhatározta, hogy együttes munkával járul hozzá a Székelyné-alap emeléséhez és a Székelyné ünnepre egy virágcsokrot küldött szíves üdvözléssel.

A kör táviratilag köszöntötte József kir. herceget, gróf Csáky Albint, az anyaegyesületet, dr. Kaeskovich Mihályt, a megye főispánját és alispánját és a kerület képviselőjét báró Vojnits Istvánt. Válaszúrgönyöket küldtek József kir. herceg, gróf Csáky Albin és báró Vojnits István.

A kört alakulása alkalmával távirati uton köszöntötte Matolcsy Ilona elnök Csanádmegye, Pichler Ella elnök a „Délmagyarországi tanítóegyesület óvói szakosztálya” nevében, Nagy László a „Magyar Gyermektanulmányi Társaság” elnöke és Tarján Pompejus igazgatótanító.

A gyűlés egybe volt kötve az állami elemi iskolában rendezett 3—14 éves gyermekek által készített mindenféle ösztönszerű munkák és rajzokból álló kiállítással, valamint analfabéták és a népeletből vett munkák bemutatásával. Ezt a tudományos szempontból igen értékes kiállítást rendezték Takács-Berényi Ilona áll. kisednevelő, Ratkovits Mária és Parászka Antal áll. tanítók.

E nagyon összevont ismertetésben is lehetetlen meg nem emlékezni arról a szeretetről, melylyel Overbász község a vendégeket fogadta és Kuch János tanító rendezéséről, melyben az ünnep simán, fennakadás nélkül lefolyt. 19 hintó állt a vendégek rendelkezésére, akiket a vonatnál bizottság várt. Minden érkező vendég mindjárt a vonatnál egy borítékban megkapta a nyomtatott szállásjegyet és egy darab színházi jegyet. Mert Kiss Gyula jegyző színészeket hozatott, akik

a vendégeknek november 18-án este disz-előadást tartottak. Ez uton is fogadja Overbász község, Kiss Gyula és Kuch János urak a kisednevelők hálás köszönetét.

Lapunk legközelebbi száma a közbeeső ünnep miatt folyó hó 13-án, kedden jelenik meg.

Kinevezés. Bajsai Vojnits István főispán Zsigmond János palánkai főszolgabíró a palánkai állami polgári iskolai gondnokság elnökévé kinevezte.

Tanárok báró Vojnits Istvánnál. A múlt hóban tartott tanári kongresszus megbízásából a zombori állami főgimnázium tanári testülete folyó hó 5-én küldöttsegileg járult báró Vojnits István elé, ki a vármegye közigazgatási bizottságának ülése alkalmából épen városunkban időzött. A küldöttség vezetője, Rittinger Antal igazgató kifejtve a tanárok sérelmeit, arra kérte báró Vojnits István országgyűlési képviselőt, hogy mint a pénzügyi bizottság tagja támogassa az ország középiskolai tanár ágának jogos kívánságait a vallás- és közoktatásügyi tárca költségvetésének bizottsági tárgyalásakor. Báró Vojnits István örömmel vette a bizalmat, melylyel a zombori áll. főgimnázium tanárai hozzá, mint volt főispánjukhoz és pénzügyi bizottsági taghoz fordultak. Kijelentette, hogy a kongresszus elaborátumát s az azokban foglalt kívánságokat ismeri s megígérte, hogy a pénzügyi bizottságban is s a képviselőházban is támogatni fogja. A küldöttség tagjai, kikkel báró Vojnits István még egy ideig barátságosan elbeszélgetett a kérdésről, a legjobb benyomásokkal távoztak.

Athelyezés. Kádár Árpád zsablyai kir. járásbírósi végrehajtó hasonló minőségben Fehérgyarmatra helyeztetett át.

Jegyzőválasztás DERNYÉN. A hosszú idő óta üresedésben levő dornyei jegyzőséget a község képviselőtestülete a járási főszolgabíró elnöklete alatt tartott ülésén mult hó 26-án töltötte be. A község megzavart nyugalma e választással remélhetőleg helyre fog állani. A község jegyzőjének ugyanis nagy szótöbbséggel Nagy Aladár eddigi helyettes jegyzőt, a jegyzői kar egyik kiváló és buzgó tagját választották meg, kinek kiváló egyéniségéről bizvást várhatja a község nyugalmanak helyreállítását és jövőjének biztosítását. Ugyanőt választották folyó hó 3-án Gomboson megyebizottsági tagnak is.

Tisztelgés. A zombori iparos dalárda folyó hó 4-én délben Tantner Ottó elnök vezetése alatt megjelent Vojnits István főispán előtt, hol az „Arvalányhaj” című férfikar eleneklése után Tantner Ottó üdvözölte ő méltóságát, mint a dalárda megválasztott diszelnökét, kérve őt, hogy a dalárdának eme hódolatát szívesen fogadja, atnyújtotta a megválasztásról szóló diszoklevelet. A főispán válaszul az elnök szavaira, hivatalos helyiségéből magánlakására invitálta a dalárdát, hol bemutatta őket szeretetreméltó nejjének és leányainak, kik süteménnyel és papramorgóval erositették meg a dalosokat a magyar dalnak lelkes művelésére. Két szép népdal eleneklése után bucsut vett a ritka deputáció, mely énekelve adta elő a mondokáját.

Diszpolgár választás. Urszentiván nagyközség képviselőtestülete Szemző Gyula nagybirtokost, Baja város főispánját egyhangú lelkesedéssel a község diszpolgárává választotta. A képviselőtestület érzelmének eme spontán megnyilatkozása nem csak kitüntetés akar lenni, hanem egyuttal jelet is arra a rosszindulatú támadásra, melyben utóbbi időben Szemző Gyula főispánt méltatlanul részesítették. A község impozáns küldöttség útján fogja a diszpolgári oklevelet Szemző főispánnak atnyújtani.

Eljegyzés. Dr. Radich Tihamér Bács-Bodrog vármegye tb. ügyésze, köz- és váltóügyvéd, mult hó 24-én eljegyezte Kozma Irént, Kozma László volt orsz. képviselő, köz- és váltóügyvéd leányát.

A Rákóczi-bizottság

december 1-én a Polgári Kaszinó tanástermében ülést tartott. Jelen voltak: Vértesi Károly elnök, Buday Gerő alelnök, Prokópy Imre és Trenesény Károly titkárok, Vujevich Alajos pénztáros, Falcione Nándor dr., Kabos Márton dr., Steiner Lajos és Zsulyevits Ernő bizottsági tagok. Elnök a Strobl Alajos szobrászsal való budapesti tárgyalásainak az eredménytelenségéről számolt be, mely után a bizottság a nevezett szobrászsal a további tárgyalást beszüntette. Elnök jelenti, hogy Zombor város tanácsa már harmad ízben sürgeti a szoborbizottságot, jelölje meg a Jókai-téren a helyet, a hová kívánja a szobrot helyezni, mert a teret rendezni akarják. Elnököt kérték fel, hogy erre nézve még egy rövid baladokot készkötöljön, míg azt a szobrász maga jelölheti ki. Az elnök jelenti azután, hogy Budapesten felkereste a neki több oldalról ajánlott Jankovits Gyula szobrász művész műtermét és megtekintette annak a munkálatait s azután költségvetést kért tőle a Zomborban felállítandó Rákóczi-szoborra nézve. A részletes költségvetést és ajánlatot felolvastatja és bemutatja 26 fénykép felvételben Jankovits szobrász oddigi alkotásait és felmutatja a budapesti lapokat, melyek ezekről dicsérőleg emlékeznek meg és képekben is hozzák a készített szobrait, millennaris emlékeket és egyebek között a Gellert-szobrot, mely hazánkban a legnagyobb. A szoborbizottság beható tanácskozása, Buday Gerő, Prokópy Imre hosszabb és valamennyi szoborbizottsági tag rövidebb hozzászólása után a következő határozatot hozta: „A szoborbizottság egyhangulag kimondja, hogy a bemutatott ajánlat alapján hajlandó Jankovits Gyula urat a Rákóczi-szobor elkészítésével megbízni, szükségessé tartja azonban, hogy a nevezett művész ur a kivétel módzatának tüzetes megbeszélése végett minél előbb Zomborba jöjjön és a bizottsággal személyesen tárgyaljon.” Vujevich Alajos pénztáros jelenti, hogy a Rákóczi-szoboraiap ma 19.260 kor. 60 fillér tiszta, eszelekvő állapotot tüntett elő. Vértesi Károly elnököt kérték fel a gyűlés határozatairól az értesítések megtevésére.

Athelyezés. Az érseki hatóság Quotidián Lajos bacsbertesi káplánt hasonló minőségben Hercegszántóra helyezte át.

Jelmez-estély. A magyar védőegyesület leányosztálya, mint már jeleztük, 1911. évi január hó 7-én jelmez-estélyt rendez a városi székház dísztermében. Az estély sikere már eleve biztosított, mert a rendezőségnek a bálányai tisztségre bajsai Vojnits István főispánunk feleségét, a díszelnökségre pedig Koczár Adrienne urleányt sikerült megnyerni. Az egyesület buzgó elnöke Jovanovics Leona, annak titkára Klemm Gyula és jegyzője Raisz Sándor a választmánnyal karöltve a legszelebbkörü intézkedéseket megtették, hogy az estélyt felkeresők minél kedélyesebben és fesztelenebbül érezzék magukat. Lesznek botoslegények, kordontisztek stb. A belépőjegyek a jótékony célra dacára elég kedvezően állapítottak meg. Személyjegy 3 korona, családijegy 8 korona, karzatijegy 5 korona lesz. Legközelebb az estélyre, — amely iránt nemcsak Zomborban, de a vidéken is igen nagy érdeklődés mutatkozik — visszatérünk.

Magyarkanizsa gyógyfürdője.

Az 1908. év folyamán a városi közlegelőn furt artézi kut vizéről azt tapasztalták, hogy különböző betegségek ellen feltűnő gyógy eredménnyel használható. A város tanácsa megvizsgáltatta a viz vegyi összetételét s a vizsgálat eredménye annak gyógyerejét valószínűleg igazolta. A város jövedelmének és idegenforgalmának emelése céljából a városi tanács a kut forrásának környékét nagy anyagi áldozatokkal beparkírozta s modern fürdőhöz méltó nagyobb szabású épületről s berendezésekről gondoskodott, melyeknek építése már közel áll a befejezéshez, úgy, hogy a jövő év tavaszán a szép fürdő rendeltetésének átadható lesz.

Szegény gyermekek felruházása. A zombori magyar jótékony nőegylet folyó évi december hó 4-én, vasárnap d. e. 11 órakor tartotta meg a főgimnázium torna-

termében szépszámú és előkelő közönség jelenlétében a szegény iskolás gyermekek felruházási ünnepét. A ruhakiosztás előtt Kleiner Nándor róm. kath. hitoktató magasztos beszédben méltatta a nőegylet abbéli érdemeit, hogy a szegény iskolás gyermekeknek mintegy édesanyjukat, illetve az édesanya gondoskodását igyekszik pótolni és segíteni azokon, kiknek szüleik nehéz anyagi helyzete miatt nem adhatott osztályrészül téli és meleg ruhának örvendezhetni. Azután a gyermekekhez szólt, kiket vallásosságra, kitarásra, szorgalomra és hálara intett és buzdított azzal, hogy kérjék a Mindenható aldását azon jótékony intézményre és kezekre, kiknek adományából sikerült nekik a mai örömmünnepet megszerezni. A szép és szívhez szóló beszéd után kezdetét vette a ruhakiosztás, mely alkalommal 157 iskolás gyermek kapott meleg ruhát és cipőt, azonkívül minden gyermeknek egy kis édesség, füge, alma, cukorka is jutott, mely ajándékok egyes nőegyleti tagok adományait képezik. A nőegylet elnöksége ezután mond köszönetet az érdeklődő közönségnek, akik megjelenésükkel az ünnepély fényét emelték, továbbá azon adományokért, melyeket akár készpénzben, akár természetben szívesek voltak a nőegylet rendelkezésére bocsájtani, végül a főgimnázium igazgatóságának azért, hogy szíves volt a gimnázium tornatermét ezen alkalomra az egyletnek átengedni. Az ünnepélyen városunk előkelőségei közül ott láttuk dr. Alföldy Árpád polgármester helyettesét, Faragó János kir. tanfelügyelőt, Fejér Gyula apátplébánost, Kleiner Nándor hitoktató, róm. kath. káplánt, Rittinger Antal főgimnáziumi igazgatót, Wundszám Ida, a nőegylet ügybuzgó elnökét, a nőegylet választmányát csaknem teljes számban és igen sok nőegyleti tagot, az elemi iskola tantestülete nevében megjelent tanítókat és tanítókat. A részletes elszámolás az adományokról ezen lap egyik legközelebbi számában fog megjelenni.

A Latinovits-család levelesládája.

Értekes ajándékkal gazdagodott a nemzeti múzeum régi-segtára. Latinovits Géza bacsberti nagybirtokos odaajándékozta azt a levelesládát, melyben a család évszázadokra visszamenő levelezését és okmányait őrizte. Maga a levéltár a múzeum tulajdona. A vasból készült láda igen sikerült művészi alkotás és valósággal remeke a régi lakatos műparnak.

Érdekes hangverseny.

A zombori szerb egyházi dalársulat, mely a nyaron Belgrádban rendezett nagy dalár-versenyen az első díjat nyerte, most vasárnap, december 11-én este a Csitaonica helyiségeiben táncszalon egybekötött hangversenyt rendez. Felhívjuk a szép éneket kedvelő közönség figyelmét ezen érdekes hangversenyre, amelyen ama szerzemények lesznek előadva, amelyekkel a dalárda a díjat elnyerte. A műsor többi pontjai is megérdemlik a közönség figyelmét.

Autobusz járat.

Zombor város és a szomszédos környék lakosságának régi óhaja valósult meg azzal, hogy végre hosszas vajadás után pöföge szeli városunk utcáit az autobusz-vállalatnak személy forgalom lebonyolítására berendezett automobíljája. A mi kicsinyke városunkban pár nap óta közbámulat tárgya a hatalmas, mindamellét igen formás és díszes gépkocsi. A közelpokban kapta meg a személyszállítási engedélyt Bezdanba és Apatinba is. Ha már most azt a régi közmondást tartja majd a tulajdonos szem előtt, hogy „kevés haszon, nagy forgalom” mindenesetre szép eredménnyel fog vállalkozása prosperálni. Egy bizonyos, hogy régóta érzett szükségletet tölt be s így remélhető, hogy a közlekedésnek ez új, ép oly kényelmes, mint gyors neme mind a közönség, mind a vállalkozó szempontjából kitünően be fog válni.

Meghívó. Zomborban 1910. évi december hó 11-én délután 5 órakor a város-háza dísztermében nyilvános előadást tart Pataj Sándor. Az előadás tárgya: Voltaire. Az előadásra, amely nyilvános és ingyenes, a közönséget tisztelettel meghívja a szabadgondolkodók Voltaire-Egyesülete.

Tea a női ipariskola javára.

Szombaton tartotta meg a városunkban működő női ipariskola tea estélyét az Ipariskör helyiségeiben. A teát már 6 órakor szolgálták fel a bájos házi kisasszonyok. Utána tombola következett, majd a fiatalság táncra perdült. Igazán szemgyönyörködtesítő volt az estély képe. Városunk társadalmának előkelőségei mellett a kereskedő és iparos osztályt is ott láttuk a szorgoskodó házi kisasszonyok között, akik élükön az igazgatónővel Lakner Emilia urhölgygel lekötözött nyájassággal szorgoskodtak a siker érdekében, mely ugy erkölcsileg mint anyagilag fényesen bevágott is.

A bíró fegyelmije. A Haverda-ügy szabadkai tárgyalása előtt nagy feltűnést keltett Balogh Béla dr. ottani törvényszéki bírónak egy hírlapi közleménye. A bíró ebben megtámadta a védőügyvédek és pálcát tört a vádlottak fölött is. E cikk hatása alatt, a szabadkai tárgyalást el is kellett napolni. A bírót e cselekménye miatt a szegedi ítélőtábla fegyelmileg feddésre ítélte. A Kuria ezt az ítéletet most jóváhagyta.

Megdézsmált katonai pénztár.

Az újvidéki 6. gyalogezred kézi pénztárából háromszázharminc koronát elloptak. A gyanu Pfeiffer Jakab számvevőáltisztre irányult, akit a napokban szabadságotlakt. A rendőrség Pfeiffert körözi.

A tanítói nyugdíj nem állami nyugdíj.

Az igazságügyminiszter egy előfordult esetben a pénzügyminiszterrel egyetértően kimondotta, hogy az országos tanítói nyugdíj- és gyámalapból élvezett tanítói nyugdíj nem állami nyugdíj, amihez képest nem gátolja, hogy az azt élvező és az állami hivataloknál alkalmazott dijnokok dijnoki alkalmazásuk alapján nyugellátásra igényt szerez-hessenek.

A foszfor-tilalom.

A magyar parlament elé terjesztett törvényjavaslat szerint a foszfor tilalom nálunk 1912. július 1-én lép hatályba, vagyis e naptól kezdve villós gyufákat forgalomba hozni nem szabad. Az osztrák parlament is alkotott ily törvényt, csakhogy ez félévvel előbb, 1912. január 1-én lép érvénybe. Ebből az következnék, hogy az osztrák gyufagyárak fönmaradó és Ausztriában forgalomba nem hozható foszforos gyufáikat a rendelkezésükre álló félév alatt Magyarországra zudíthatnak s ezzel a magyar gyufagyárosoknak nagy kárt okozhatnak. Értesülésünk szerint a kereskedelmi miniszter — belátván a magyar gyufagyárak kérelmének jogos voltát — hozzájárult ahhoz, hogy a magyar és osztrák törvény egyidejűleg lépjen hatályba s a törvényjavaslat tárgyalása alkalmával maga, vagy a javaslat előadója fogja indítványozni az életbeleptetési határidőnek ilyértelmű módosítását.

A tüdővész pusztítása.

A belügyminiszter jelentése szerint a magyar, birodalomban 1910. évi április havában gümőkórban elhalt 7558 egyén. Ebben a számban Bacs Bodrog vármegye 231, Zombor 21, Szabadka 49, Újvidék 11 és Baja 13 halálesettel szerepel.

Magyarország állatállományának megállapítása.

A legutóbbi állatszámleírást ezelőtt 15 évvel fogatosították. Az akkor gyűjtött adatok azonban ma már elavultak. Az észszerű és fejlődő állattenyésztés érdeke megkívánja, hogy a milliárdokra rugó nemzeti vagyon eme jelentős részének legújabb számszerű adatait ismerjük. Az állatszámleírás költségeire — mely állatszámleírás a népszámtalással egyidejűleg fogatosítottatik — az 1911. évi állami költségvetésben 300,000 korona van felvéve.

SZÍNHÁZ.**Heti műsor:**

Kedd: Föld.

Szerda: Bizánc. (Beregi Oszkár mint vendég.)

Csütörtök: d. u. Az elvált asszony. Este Bánk-bán. (Beregi Oszkár mint vendég.)

Péntek: **Szerelmes asszonyok.**
Szombat: **Trenk báró.**
Vasárnap: **Náni.**
Hétfő: **Balga szűz.**
Kedd: **A baba.**

*

Csütörtök, december 1. **A kormánybiztos.**
A detektív regények alakja, Tuzár Mihály ellopja a Bak megyébe kiküldött kormánybiztos ruháit, az ő ruháiban lemegy a megye székhelyére, ott üldözi a korrupciót, letartóztatja az igazi kormánybiztos. Ezt a történetet dolgozta fel Guthi Soma kevés invencióval és szellemmel. Annyira, hogy egész este untuk a dolgot. Az előadás is gyöngye volt. Legjobb volt Somogyi alakítása, aki mint Tuzár társa átöltözéseivel is mulattatta a közönséget. Gózon, Szomori, Szomoriné Rosos Gizella, Kassai Rózsi és Bárdi Kató elég jók voltak, de a lehetetlen darabot nem tudták megmenteni. Kitűnő alakítást nyújtott Vajda Lajos.

Péntek, december 2. **A sötét pont.** Mi lesz abból, ha egy tejkereskedő, egy néger és egy Kukrot nevű földesur egy familiába összekerülnek. Kadelburg szerint kávéházat nyithatnak, hová a tejkereskedő a tejet, a néger a feketét és Kukrot a cukrot szállítja és meg van a piccolo kapuciner. Anekdotának vagy viccnek elég jó, de hogy egy vicc kedvéért miért kellett egész estét eltöltenünk — nem tudjuk.

A közönség nem unatkozott ma este, mert nagyon jól játszottak. Remete, Somogyi, Gózon viszik a darabot. Remete a tejkereskedő, Somogyi a büszke pomerániai nagybirtokos, kinek jelenlétében senki sem beszélhet és Gózon a szerezsen ügyvéd játszottak kiváló megértéssel, elsőrangú humorral és alakítással.

Remete az életből ellesett sváb tejkereskedő maszkban, beszédmódban, alakításban és játékban oly jóízű volt, hogy miatta feledtük a darabnak unalmas részeit. Somogyi páratlanul nagyozó, majd mikor az ő sötét pontja kiderül, mértéktelenül kétségbeesett. Gózon pedig a maga feketeségében megdialektusban is kitűnően játszott a kolonred gentlemant, a származás átkát intelligenciával leküzdött néger. A többiek, Lévai Berta, Turai, Turainé, Bárdi Kató, Tihanyi is mindent elkövettek, hogy unalmukat, melyet a darab hozott a színpadra, elűssék, mi hogy nem teljesen sikerült, nem az ő hibájuk. Pompás inas volt Vajda Lajos.

Szombat, december 3. **Szerelmes asszonyok.** Boccaccio novellája. A mai előadás elé nagy várakozással néztünk. A szöveg Boccaccio szövege, a zene pedig az egyetlen olasz operette.

Sajnos azonban várakozásunkat egyáltalában nem elégítette ki a darab. Vártunk egy kellemes gyors menetű librettot és kaptunk egy rettenetes unalmas, értelmetlen dolgot, úgy hogy unottan hallgattuk a gyönyörű — mert igazán gyönyörű — zenét. A zene elsőrangú. Nem annyira fülbemászó, mint mély és tartalmas, teljesen operai nivón áll. Az előadás, melyben Tihanyi, Kozma, Halmos, Somogyi, Mezei Margit és Kassai Rózsi játszottak, jó, sőt helyenként kiváló volt. Különkülön az egyes szereplőket nem emeljük ki, mert mindenki jó volt a maga szerepében. A karok kifogástalanok, a rendezés megfelelő volt és mégis untatott a dolog.

Vasárnap december 4-én **Trenk báró.** A kalandos életű Trenk báró házasságának

történetét dolgozták fel operettre és irt hozá Albini a zágrábi nemzeti színház karmestere zenét. A zenében nincs semmi új. Úgyesen hangszerelt régi motívumokból és közkeletű frázisokból áll. Az előadás előterében Halmos fényes Trenk bárója és Mezei Margit Maricája állott. Halmos farsztó szerepét kiváló tudással és játékkal énekelte. Napról-napra inkább bebizonyosodik, hogy mennyire értékes tagja ő a társulatnak, megjelenése is imponáló volt. Mezei Margit Maricája a tüzről pattant horvát menyecske bájos és nagyon helyes volt. Somogyi mint udvari költő és H. Lévai Berta mint udvarhölgy gondoskodtak a náluk már megszokott humorral a komikai részről. Kitűnő volt Turai a vén francia követ és Szomori, kinek új tulajdonságát, az éneklést ismertük meg. Külön kell megemlékeznünk F. Galgóczy Emmáról, ki betegsége után először fellépve szépen énekel, — de hiába beszélni nem tud és rendkívül sokat bizik a sugóban. Rendezés, különösen a második felvonásbeli csoportok tekintetében — elsőrangú volt. s.

Szerdán és csütörtökön Beregi Oszkár a Nemzeti színház nagy hírű művésze lép fel mint vendég. Szerdán Bizáncot, csütörtökön pedig Bánk-bánt adják. Erre a két előadásra, mely ritkán élvezett művészethez juttat, már ma felhívjuk a közönség figyelmét.

Vasárnap 11-én Náni népszínművet adják, mely darabban Polgár Károlyné, ki évekkal ezelőtt a német színpadnak volt elsőrangú művésznője, fog fellépni.

Művészet — Irodalom.

A „Vasárnapi Ujság” december 4-iki száma ritka szenzációval szolgál a magyar közönségnek: pompás reprodukciókban mutatja be azokat a festményeket, melyek az orosz cár szentpétervári téli palotájában és muzeumában az 1848-iki besztercei csatát, a világosi fegyverletételt és Görgei tábornokot ábrázolják. Ugyane számban vannak még képek Nemes Marcellnek a Szépművészeti Muzeumban kiállított gyűjteményéből, Henrik porosz herceg kisjenői vadászatról, a Budapestben járt örmény küldöttségről, az aradi vértanúk hamvai után folyó asatásokról, Bíró Lajos új szindarabjáról, a los-angelosi betűszedő-zrvargásról. (Pásztor Árpád főlvétele) stb. Szépirodalmi olvasmányok: Lampert Géza és Lányi Viktor versei, Móricz Zsigmond regénye, egy pompás részlet Molnár Ferenc új darabjából, A testőr-ből, Neera olasz regénye. Egyéb közlemények: tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világ-krónika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két kor. 40 fillér.

Mikulás apó megjött s meleg, kedves üdvözlöt kap a Jó Pajtás-ban Benedek Elektől egy verset. Ezenkívül közli Sebők Zsigmond és Benedek Elek gyermeklapja, a Jó Pajtás Zsoldos László novelláját, Dörmögő Dömötör kalandjait Sebők Zsigmondtól, verset Tallián Gábortól, elbeszélést Hevesi Józseftől, szép rajzot Garay Ákostól, mesét Holló Sárítottól, tarka krónikát, Benedek Elek regényét, a Kis Krónikában aktualitásokat, tréfát, szerkesztői üzeneteket, rejtvényeket stb. — A „Jó Pajtás” a Franklin-társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fill. Előfizetéseket elfogad s kívánatra mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.).

HIRDETÉSEK.

Kiadó lakás.

Egy modern új butorral berendezett szoba egy ur részére azonnal kiadó Zomborban Rókus-utca 20. sz. a.

2586/1910. szám.

Pályázati hirdetmény.

A bácsalmási járáshoz tartozó és Borota elnevezéssel ujonan alakult nagyközségben szervezett községi jegyzői, segédjegyzői és irnok-végrehajtói állásokra folyó évi december hó 15-iki határidővel pályázatot hirdetek.

A jegyzői állás javadalmazása a következő:

1. Készpénz fizetés 2400 korona.
2. Szabad lakás.
3. A magán munkálatokért szedhető szabályrendeletileg megállapított díjak.

A segédjegyzői állás javadalmazása havi előleges részletekben felvehető 1200, az irnok-végrehajtói állás javadalmazása havi előleges részletekben felvehető 800 korona.

Bácsalmás, 1910. november 25-én.

KOLLER,
főszolgabíró.

Az OLLA több mint 2000 orvos által legmegbízhatóbbnak ajánlva.

Az OLLA szakorvosok által megvizsgálva és legjobbnak minősítve van. Két évi jótállás. Ára tucatonként 4, 6, 8 és 10 korona.

Az „OLLA”-gummi kapható az ország minden gyógyszerárában és jobb drogériákban. Követelje azonban, hogy a szállítója önnek csakis OLLA-t adjon és ne engedjen magának esekélyebb értékű silány utánzatot mint „ép oly jót” feldicsérni. — Az elárúsító helyek kimutatását, árjegyzékét és eredeti propaganda reklámot ingyen küld az OLLA gummigyár Wien II/231., Praterstrasse No. 57.

Raktár Zomborban: Tarczay István és Illin Dezső gyógyszerárában. 100—68

Eladó.

Egy jókarban levő batár és hintó azonnal eladó Zarándok-utca 9.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy a vasuti állomás és a Vadászúti szálloda között rendszeres

autobusz járatot

megindítottuk.

A kocsik minden induló vonathoz kifelé és minden érkező vonattól befelé közlekedik.

Utirány:

Vasuti állomástól Vasuti-utca, Rakóczi-ut, Bajai-utca, Szent György-tér, Kossuth Lajos-utca, Széchenyi-körút, Erzsébet-körút, Jókai-tér. ::

Megállóhelyek:

Végállomások: Jókai-téren és a vasuti állomás előtti téren.

Rendes megállóhelyek:

Ipartestület előtt, nagytőzsde előtt, Csitaonica előtt, szerb tanítóképző előtt és az Árucsernok előtt.

Feltételes megállóhelyek: Gazdasági egyetemi palota előtt és a Szemző Gyula-féle díszkert előtt.

A megállóhelyek táblákkal vannak jelezve.

5-1 Mély tisztelettel

Zombori Autobusz Vállalat.

Eladó ház.

Thököli-uti 25. számú házamat, mely három utcai, négy udvari szobából, kocsiszinből, istállóból és mellék-helyiségekből áll s melynek területe a hozzátartozó nagy kerttel együtt 780

□ öl, **szabad kézből eladom.** Ugyanott egy négyes **páncélkassza** és néhány **íróasztal is eladó.**

Zombor, 1910. december 1.

2-2

Bodnár Soma.

Ház-és földeladás.

Néh. Zimmermann Gyula hagyatékához tartozó Thököli-uti 12. számú ház, mely 4 szobából, megfelelő mellék-helyiségekkel s nagy raktárral bír; Rókus-utca 13. sz. a. **két ház,** melyek mindegyikében 4-4 szoba és mellék-helyiség van; továbbá a VII. szőlőszelvényben **II hold 468 □ öl elsőrendű szőlő-, szántó- és legelőföld** házzal, gyümölcsösrel és hároméves amerikai termőszőlővel — **szabad kézből eladó.** Bővebb felvilágosítást ad

Özv. Zimmermann Gyuláné
Thököli-ut 12. sz.

5-1

Kiadó lakás.

Zomborban, a Flórián-utca 22. számú ház 1911. január elsejére kiadó, esetleg szabad kézből eladó. — Bővebbet özv. **KÖRMENDY GYULÁNÉ** Budapest, IV. ker., Kecskeméti-utca 8. II. e. 23.

1505/1910. sz.

Pályázati hirdetmény.

Szilbács községben megüresedett községi kisdédvönői állásra ezennel pályázatot hirdetek. Az állás javadalmazása: havi részletekben fizetendő évi 600 korona készpénz, szabad lakás és az előjáróság által megállapított fűtés.

A szabályszerűen felszerelt kérvények **folyó évi december hó 16-áig** az óvoda felügyelő bizottság elnökénél Zarándy Zoltán községi jegyzőhöz nyújtandók be annál is inkább, mert később érkező folyamodványok figyelmen kívül hagyatnak.

Szilbács, 1910. december hó 1-én.

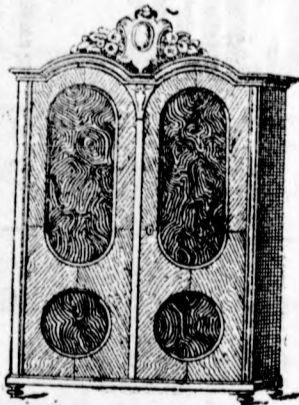
Zarándy Zoltán,
óvoda felügyelőbizottsági elnök.

! BUTORASZTALOS MŰIPAR. !

Alulírott asztalos-mester nagybecsű tudomására adom Zombor város és környéke érdemes közönségének, hogy műhelyemet tetemesen megnagyobbítva és a **butortechnika legmodernebb eszközeivel felszerelve folyó évi november hó 1. óta** külön e célra berendezett

saját házamba

(Kulcs-utca, a Gazdasági Egyesület palotája mellett) helyeztem át.

Hazai és külföldi butortelepeken tizenöt év alatt szerzett gyakorlatom és tapasztalataim folytán azon helyzetben vagyok, hogy úgy a stílt, mind pedig a kidolgozást illetőleg mindennemű bel- és külföldi butortermékkel szemben **versenyképes** vagyok, miről igen tisztelt megrendelőimnek elismerő levele tanuskodik.

Műhelyemben a **legdiszesebb és legmodernebb** mintájú, nemkülönben mérsékelt igényeknek megfelelő **butorokon** kívül bármennemű **asztalosmunkák** pontos kivitelben és előállításban készülnek.

Menyasszonyi butorok, háló-, ebédlő-, nappali és uriszoba berendezések angol és egyéb stílusban minta szerint állíttatnak elő.

Midőn a nagyérdemű butorvásárló közönséget arra kérem, hogy lakásberendezését illetőleg tőlem tervezetet kérni sziveskedjék, eddigi nagybecsűlt pártfogásáért köszönetet mondva és azt továbbra is kérve, tisztelettel vagyok

Zombor, 1910. évi december hó

5-2

VARGA KÁLMÁN,

műasztalos.

Feltűnő mélyen leszállított árak!!

Mi mindanyian

karácsonyi és ujévi AJÁNDÉKUNKAT:

- legpontosabb -
órákat,
modern arany,
:: ezüst, ::

brilliáns ékszereket, valódi ezüst evőeszközök, szervizek, valódi
és chinaezüst disztárgyakat helyben csak:

STEBLER ANTAL

a legmegbízhatóbb órás és ékszerésznél

!! LEGOLCSÓBBAN VÁSÁROLJUK. !!

Miállítási éremmel kitüntetve.

Ezüst betűs gyűrű arannyal bevonva 1 kor.
.: Ezüst kereszt gyűrű darabja 1 kor .:
Ékszerátalakítás, órajavítások és vésések
olcsón és azonnal eszközöltetnek!

Magyar királyi államvasuti pályaorás.

Törv. engedéllyel vezetett zálogházi beosztás.

Régi arany és ezüstöt beoszerélek! Vidékre
árjegyzéket és választékot franko küldök!